

**Naturvernforbundet
i Troms**
Romssa Luondugáhttenlihttu

NVE
Postboks 5091
0301 Oslo

30. mars 2016

Deres ref: 200901034, 200906300, 201200011, 201300508 ksk/stp, dkj
Vedlagt følger Naturvernforbundet i Troms sin høringsuttalelse Statsskog AS sine søknader om Rovejohka kraftverk og Paras kraftverk, samt høringsuttalelse til Bekk og strøm sine søknader om Tverrdalselva kraftverk og Innerelva kraftverk. Disse ble sendt ut med samlet høringsbrev.

Generelt vil Naturvernforbundet i Troms påpeke at det er en stor svakhet at det mangler en samlet vurdering for de fire kraftverkene. En samlet vurdering av konsekvensene er viktig, all den tid Storfjord kommune allerede i dag står overfor et stort utbyggingspress. Det er i dag 7 småkraftverk i kommunen som er ferdig utbygd eller under utbygging.

Naturvernforbundet i Troms er derfor kritisk til at utbyggingspresset skal økes i Storfjord kommune. Særlig med tanke på at kommunen forvalter 200 km² villmarkspregede områder. Disse er svært viktig for det biologiske mangfoldet. Naturvernforbundet i Troms vil derfor også, på generelt grunnlag, kommentere at det er svært problematisk at tiltakshaverne ikke har oppgitt hvor mange kvadratmeter med INON-områder som berøres, kun angitt kart over dette. Det er ikke godt nok, og kan ikke være en praksis som NVE tillater. Naturvernforbundet i Troms ber derfor om at dette oppgis i forkant av at NVE tar endelig avgjørelse, og at de villmarkspregede områdene tillegges særlig vekt.

Naturvernforbundet i Troms etterlyser også en revidering av retningslinjene for utredningsprogram for kraftverk. Særlig er kravene om befaring manglende, noe som kommer til uttrykk i flere konsesjonssøknader all den tid det ikke har blitt gjennomført befaringer i hekketiden.

Naturvernforbundet støtter høringsuttalelsen som FNF Troms har levert, men vil også komme med ytterligere kommentarer.

Innerelva kraftverk

Friluftsliv og landskap

Naturvernforbundet i Troms er kjent med at området ved elveutløpet brukes veldig mye til friluftsliv, særlig fordi det er en veldig god fiskeplass der som er populær for sjørret-fiskere. Det har fra tidligere tider vært en ferdselssti opp fra sjøen til fjells nord for elva. Denne traséen benyttes også i dag i forbindelse med turmarsj, og det blir dermed feil å si at området er utilgjengelig, slik det gjøres i søknaden.

Rødlistede arter og verdifulle naturtyper

For innerelva kraftverk ble det gjennomført befaringer i august 2011 og i oktober 2015.

Vi ønsker særlig å rette NVEs oppmerksomhet til følgende setninger fra fagrapporten om biomangfold:

«Feltbefaringen ble gjennomført utenfor yngle- og hekkesesongen, det er derfor forbundet en middels usikkerhet ved registreringene»

og

«Med hensyn til potensielle rovfugllokaliteter i influensområdet vurderes datagrunnlaget ikke å være tilfredsstillende for å gi et godt beslutningsgrunnlag»

I området er det fra tidligere registrert hekkeområde for en sårbar rovfugl innenfor influensområdet, noe som gir viltlokaliteten stor verdi. Når fagutreder selv vurderer datagrunnlaget til å ikke være tilfredsstillende til å gi et godt beslutningsgrunnlag, burde det også settes igang kartlegging i forkant av avgjørelsen, som gjør at beslutningsgrunnlaget bedres. Vi har et spesielt ansvar for å ivareta de rødlistede artene våre. Fagutreder anbefaler ny kartlegging i forkant av anleggsarbeidet, men Naturvernforbundet i Troms mener det er selvsagt at dette er en kartlegging som må komme i forkant av at søknaden blir behandlet, ettersom dette er informasjon som er svært relevant for vurderingene knyttet til påvirkningen på biomangfold. Ettersom befaringene også er foretatt utenom hekkesesongen er det en mulighet for at flere arter benytter seg av området.

Naturvernforbundet i Troms reagerer imidlertid på at det ikke oppgis hvilken art det er snakk om. Selv om selve lokaliteten er unntatt offentligheten, er det ingen grunn til at arten i seg selv ikke skal kunne oppgis, eller hvordan klassifisering den har på rødlista.

I tillegg er det gjort funn av av reipblomstermose (*Schistidium frigidum*) nær elveleier, denne arten er det tidligere kun gjort to funn av i Troms, begge fra 1800-tallet. Selv om dette ikke er en rødlistet art, er det en art som ikke er særlig utbredt i Troms, og dermed også burde tillegges vekt. Det er og registrert en naturtypelokalitet av gråor-heggeskog i området. Denne ligger i lia på nordsiden av elva og er vurdert å ha middels verdi.

Inngrepsfrie naturområder (INON)

Kraftverket vil medføre tap av INON i alle de tre kategoriene. Med tanke på at både jerv og gaupe benytter seg av området, vitner det om at området i dag er urørt. Reduksjonen i villmarkspregede områder er også vurdert til å ha stor negativ konsekvens.

Naturvernforbundet i Troms etterlyser hvor mange kvadratmeter med INON-område som går tapt, og mener det ikke holder å kun vedlegge kart som viser dette.

Reindriften

Prosjektet berører sommerbeite til reinbeitedirstrik 24 – Helligskogen. Ut fra søknaden ser vi at tiltakshaver ikke har fått kommentarer fra reinbeitedistriktet, men vi ønsker på generelt grunnlag å gi uttrykk for det presset som reinbeitedistriktene opplever som følge av utbygginger, og kraftutbygginger spesielt. Dette gjelder særlig for Helligskogen reinbeitedistrikt.

Konklusjon

Naturvernforbundet i Troms etterlyser tilleggsutredninger på biomangfold, særlig knyttet til fugl i hekketiden, samt en opplysning om hvor mange kvadratmeter INON som går tapt. På bakgrunn av informasjonen slik den fremstår i dag, vil vi fraråde at dette prosjektet får konsesjon.

Rovejohka kraftverk – Statskog AS

Friluftsliv og landskap

Hele Rovejohka-gorsa/-canyonene er unik. Elva renner ut i Skibotnelva i en stor foss, Rovejokfossen, som er en populær for både lokalbefolkningen og turister. Naturvernforbundet i Troms mener det ikke kommer særlig godt fram i søknaden at begge sidene av elva er mye brukt til friluftsområde. Ved en evt. dam ved inntaket, vil øvre del av gorsaen/canyonene bli oppdemmet. Inntaket er planlagt til sammenløpet av Doggejohka og Rovejohka. Her er eneste mulige sted å krysse Rovejohka utenom E6 og på snaufjellet, vel og merke med normal vannstand.

Naturvernforbundet i Troms vil også stille spørsmålsteget ved søknadens vurdering av kulturminner. På begge sider av elva er det rester etter to gammer som sist kjent er benyttet som jaktgammer. Alderen på disse er vanskelig å tidfeste, men de har vært benyttet over lang tid. Lenger oppe ved Doggejohka er det registrert kulturminner (teltboplass/ildsted, kjøttgjemmer eller urgraver). Viser til Sametingets rapport «Samiske kulturminner langs 420 kv-ledning Balfjord-Hammerfest» fra 2014. Den urgamle ferdselsveien fra innland til kyst og motsatt krysser Doggejohka og Rovejohka ca. 400-500 meter ovenfor det planlagte inntaket. Kulturminnene som er registrert i området viser at området er brukt over lang tid.

Rødlistede arter og verdifulle naturtyper

For Rovejohka kraftverk ble det gjennomført befarings i september 2005, juli 2008 og oktober 2015. Naturvernforbundet i Troms er glad for at det har blitt gjennomført flere befaringer, men savner en befarings på våren, i hekkeperioden. Det er ikke gjort noen registreringer av rødlistede fuglearter, men all den tid befaringsene ikke gjennomføres i hekkesesongen, gjør det det vanskelig å vite hvor sikker denne vurderingen er.

Skibovassdraget er i stor grad utsatt for utbyggingspress, noe som gjør at nye prosjekter her er nødt til å vurderes samlet opp mot det presset som naturen allerede møter. Det mener vi er svært mangelfullt i vurderingene gjort av tiltakshaver.

Fagutreder skriver selv at «Området fremstår som urørt, noe som understrekes av at jerv og gaupe er tilstede. Det er derfor sannsynligvis mange arter som frekventerer området uten at vi kjenner til bruk.»

Naturvernforbundet i Troms er enig med utreder, og mener det derfor må settes i gang større kartlegginger av området, særlig i hekketiden. Det er også gjort funn av fire rødlistede planter ved fossen nedstrøms, alle nær truet: kalkklok, lapprublom, grannsildre og polarsoleie.

Fagutreder skriver og at det er sannsynlig at det er et stort potensial for rødlistede arter av moser lav i området.

Bekkekløften, som er definert som fjellskogbekkekløft, er anslått å ha nasjonal verdi A. Dette er en type naturtype som er svært spektakulær, og må ivaretas for framtidige generasjoner.

Reindrif

Også dette utbyggingsområdet ligger innenfor Helligskogen reinbeitedistrikt, og er kalvingsland. Kalvingsland er blant de mest verdifulle områdene for reinbeitedistriktene, og derfor særdeles viktig å ivareta.

Konklusjon

På bakgrunn av de mange rødlistede artene som det er gjort funn av, de manglende vurderingene av samlet påvirkning, og de verdifulle friluftslivområdene, fraråder Naturvernforbundet i Troms at prosjektet får konsesjon.

Paras kraftverk – Statskog AS

Rødlistede arter og verdifulle naturtyper

Det ble gjennomført befaring 10. Juli 2008 og 13. September 2015, nok en gang er altså befaringene lagt utenom hekketiden.

I området er det påvist rødlistearten gulmyrull (NT), som vil kunne bli berørt av rørtraseen. Funnene av rødlistearter mot Rognli vitner og om at det kan være flere rødlistearter i influensområdet enn hva som er kartlagt til nå. Mellom traktorveien og elva er det også partiet med myr, hvor arten tidligere har vært registrert, og den rødlista arten bergirisk.

Det er og kartlagt gråor-heggeskog, med høystaude-strutseving-utformingene. Denne er vurdert til svak verdi B, og er dermed av regional verdi. Derfor er dette en lokalitet som er viktig å ivareta.

Inngrepsfrie naturområder

Også for Paras kraftverk vil INON bli berørt, og nok en gang er det ikke oppgitt hvor mange kvadratmeter med INON som går tapt.

Reindrifta

Dette prosjektet vil berøre flere reinbeitedistrikt, nok en gang vil blant annet Helligskogen reinbeitedistrikt bli berørt, denne gang er det høstbeite deres.

Konklusjon

Naturvernforbundet fraråder utbyggingen av Paras kraftverk, med bakgrunn i konsekvensene det vil ha for naturmiljøet i området.

Tverrdalselva kraftverk – Bekk og Strøm AS

Rødlistede arter og verdifulle naturtyper

Det ble gjennomført befaringsen i juni 2009 og i oktober 2015, og det er antatt at rødlistede arter som hønsehauk og jaktfalk kan forekomme. Nettopp fordi det er ventet at disse artene er i området, ville det vært helt essensielt å kartlagt hekkingsmønstrene i området. I tillegg nevner fagutreder at hare også er i området. Naturvernforbundet i Troms vil minne om at i følge den nye rødlista er hare nå på rødlista som nær truet.

I tillegg er det en bekkekløft verdsatt til B – regionalt viktig. Fossefallet på 10 meter bidrar i å opprettholde fuktkrevende arter, som i følge fagutreder er kjent fra få lokaliteter i Nord-Norge. Naturvernforbundet i Troms mener det må tillegg vekt at dette fossefallet bidrar til å skape et svært egnet miljø for fuktkrevende arter, men også fossekallen. I tillegg er slike fossefall mer og mer sjelden, ettersom utbyggingspresset øker.

Inngrepsfrie områder

Her vil det bli reduksjon av alle INON-sonene, men nok en gang er det ikke redegjort for hvor stort dette tapet vil være. Dermed blir det svært vanskelig for organisasjoner, som Naturvernforbundet i Troms, å vurdere dette på en hensiktsmessig måte.

Reindrifta

Området er kalvingsland, parringsland og trekkleier, og er av stor verdi for reindrifta. Anleggsarbeider under kalving og flytting/driving vil medføre stor negativ konsekvens for reindrifta. Dette er det prosjektet som er vurdert å ha størst negativ konsekvens for reindrifta, og det bør derfor illegges særlig hensyn til reindrifta i vurderingen av Tverrdalselva kraftverk.

Konklusjon

Naturvernforbundet i Troms fraråder at Tverrdalselva kraftverk får konsesjon, ut fra hensyn til naturmiljø og reindrifta.

Med vennlig hilsen

Anton Peter Hauan, Leder i Naturvernforbundet i Troms